

Ένας πλανήτης σε πολεμικό παροξυσμό

Δημοσιεύτηκε στις Δευτέρα, 08 Σεπτεμβρίου 2014 16:54 | Γράφτηκε από τον/την Φιλούμενος |

 Share 2 Tweet 1 Email 0 Share 8

Αξιολόγηση Χρήστη: ○○○○○ / 0

Χειρότερο ○ ○ ○ ○ ○ Καλύτερο

Αξιολόγηση

[Από τον Κώστα Ράπη >](#)

Τα φαινόμενα απατούν. Η εβδομάδα που λήγει σημαδεύτηκε από δείγματα εκτόνωσης σε δύο από τις σημαντικότερες εστίες έντασης στον πλανήτη, με τη συνάντηση των ηγετών της Ρωσίας και της Ουκρανίας στο Μινσκ, καθώς και με την ισραηλινο-παλαιστινιακή συμφωνία μόνιμης εκχειρίας στη Λωρίδα της Γάζας. Κι όμως, το διεθνές τοπίο είναι περισσότερο ασταθές από ποτέ και οι ένοπλες συγκρούσεις κλιμακώνονται στα πιο διαφορετικά σημεία του κόσμου - συγκρούσεις με χαρακτήρα ολοκληρωτικού πολέμου, που θέτουν κατεξοχήν στο στόχαστρό τους τους άμαχους πληθυσμούς. Η μαρτυρία της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες θα αρκούσε για να το αντιληφθεί αυτό ακόμα και η απορροφημένη από την κρίση της, πλην ακόμη προνομιούχος, Δύση: Ο αριθμός των προσφύγων και εσωτερικά εκτοπισμένων παγκοσμίως έφτασε τους 45 εκατομμύρια ανθρώπους, σημειώνοντας ιστορικό ρεκόρ.

Πρόκειται για τη βίαιη αποτύπωση του γεγονότος ότι ο διεθνής συσχετισμός ισχύος (οικονομικής, πολιτικής και στρατιωτικής) βρίσκεται υπό επαναδιαπραγμάτευση, αφήνοντας ελεύθερο τον χώρο για να διαπρέψουν, δίκην πολεμικού υπερβολάβου, ολοένα και λιγότερο «ευπρόσωποι» παίκτες: από τους νεοναζιστές του Δεξιού Τομέα της Ουκρανίας μέχρι τους τζιχαντιστές του «Ισλαμικού Κράτους» στο Ιράκ και τη Συρία.

Η εβδομάδα που λήγει, όμως, ανάδειξε και τις αντιφάσεις της αμερικανικής στρατηγικής, έτσι όπως αυτή ταλαντεύεται ανάμεσα στην επεμβατικότητα και την ανοχή προς καταστάσεις χάους. Κυρίως, όμως, ανέδειξε τα όρια του multitasking: Ανάμεσα στα πολυάριθμα μέτωπα που έχουν ανοίξει το τελευταίο διάστημα υπό το ψύχραιμο βλέμμα (αν όχι και την υπόγεια παρότρυνση) της Ουάσινγκτον, η υπερδύναμη βρίσκεται πλέον υποχρεωμένη να κάνει τις ιεραρχήσεις της και να επιλέξει με ποιους θα πάει και ποιους θα αφήσει.

Είναι δυνατόν να καταπολεμηθεί το «Ισλαμικό Κράτος», το οποίο πλέον περιγράφεται ως απειλή μεγαλύτερη και από την Αλ Κάιντα, χωρίς τροποποίηση της γραμμής στη Συρία, όπου ΗΠΑ και τζιχαντιστές συνέπιπταν έως τώρα στον στόχο της «αλλαγής καθεστώτος»; Είναι δυνατόν να επιτευχθεί η ήττα των τζιχαντιστών, αλλά και η σταθεροποίηση του Αφγανιστάν στην παρούσα μεταβατική φάση, χωρίς τη συνεργασία με το Ιράν (του πάλαι ποτέ «άξονα του κακού»); Επιπλέον, είναι δυνατή μια συνεννόηση με την Τεχεράνη, χωρίς να εκτραπούν πλήρως οι όλο και πιο αυτονομημένοι παραδοσιακοί σύμμαχοι των ΗΠΑ στην περιοχή (από τη Σαουδική Αραβία, που «ιδιωτικώς» χρηματοδοτεί τον τζιχα-ντισμό, μέχρι το Ισραήλ, που καταρρακώνει κάθε προοπτική «λύσης δύο κρατών» στο Μεσανατολικό);

Και πώς γίνεται να σταθεροποιηθεί η Μέση Ανατολή εν μέσω νέου Ψυχρού Πολέμου με τη Ρωσία, όταν οι δύο αυτές εστίες κρίσης αρχίζουν και διαπλέκονται, λ.χ., με τη στροφή προς τη «γενναιοδωρία» της Μόσχας ανοιχτά μεν στην Αίγυπτο του στρατάρχη Σίσι και συγκεκαλυμμένα στην Τουρκία του Ταγίπ Ερντογάν;

Επιπλέον, πώς είναι δυνατόν να αποτραπεί μια ρωσοκινεζική σύμπραξη με περισσότερο στρατηγικά χαρακτηριστικά, όταν, την ώρα που η Δύση έχει θέσει τη Μόσχα σε κλοιό κυρώσεων, ενθαρρύνοντας αντικειμενικά τη στροφή της προς Ανατολάς, ταυτοχρόνως εντείνει την «περικοκλώση» της Κίνας στη Σινική Θάλασσα, υποχρεώνοντας τους ιθύνοντες του Πεκίνου να ξανασκεφτούν το δόγμα της γεωπολιτικά «διακριτικής» ανάδυσης της κινεζικής ισχύος;

Πρόκειται για τα ερωτήματα που κρίνουν, δύο χρόνια πριν από τη λήξη της, την ιστορική παρακαταθήκη της προεδρίας Ομπάμα - αυτή η οποία, άμα τη ενάρξει της, επιβραβεύθηκε με το Νόμπελ Ειρήνης...

Ουκρανία

Το πεδίο της μάχης προκαταλαμβάνει τη διπλωματία

Η υπομονή ανταμείβεται. Και η ανταμοιβή του Βλαντίμιρ Πούτιν ήρθε προτού καν αναλάβει δράση ο «στρατηγός χειμώνας», ο οποίος και αναμένεται να οδηγήσει στα όρια των οικονομικών και κοινωνικών αντοχών της την Ουκρανία. Η Γερμανία οπισθοχώρησε πρώτη: Έχοντας δώσει επαρκή διαπιστευτήρια «ατλαντισμού» με τις ευρωπαϊκές κυρώσεις κατά της Μόσχας, σύντομα ανέλαβε και πάλι διπλωματικό ρόλο «γεφυροποιού», υπολογίζοντας προφανώς ότι αδυνατεί να καταβάλει το κόστος ενός οικονομικού πολέμου. Η τετραμερής συνάντηση των υπουργών Εξωτερικών της Γερμανίας, της Γαλλίας, της Ρωσίας και της Ουκρανίας, το μήνυμα της Μέρκελ από τη Ρίγα της Λετονίας στις 18 Αυγούστου ότι αντιτίθεται στη μόνιμη ανάπτυξη νατοϊκών δυνάμεων στις ανατολικοευρωπαϊκές χώρες και η επίσκεψη της καγκελαρίου στο Κίεβο το περασμένο Σάββατο έστρωσαν το έδαφος για την πρώτη ουσιαστική απευθείας επαφή του Ρώσου Προέδρου, Βλαντίμιρ Πούτιν, και του Ουκρανού ομολόγου του, Πέτρο Ποροσένκο, την Τρίτη, στο Μινσκ της Λευκορωσίας, όπου διεξήχθη και η Σύνοδος Κορυφής της Ε.Ε. με την περί τη Μόσχα Τελωνειακή Ένωση. Κατά τη ρωσική πλευρά, οι συνομιλίες ήταν «επιτυχημένες», κατά την ουκρανική ήταν «δύσκολες αλλά ενδιαφέρουσες», ενώ κατά την επικεφαλής της διπλωματίας της Ε.Ε., Κάθριν Άστον, υπήρξαν «θερμές και θετικές».

Το θέμα, βέβαια, είναι πώς τοποθετείται ο παίκτης που κατεξοχήν απουσίαζε από τη συνάντηση και μέχρι τώρα διαρκώς παροτρύνει το Κίεβο σε κινήσεις κλιμάκωσης, ήτοι οι ΗΠΑ. Εξού και η προθυμία του επικεφαλής της ρωσικής διπλωματίας, Σεργκέι Λαβρόφ, να εξετάσει συνομιλίες σε «φορμάτ Γενεύης», ήτοι σε σύνθεση που να περιλαμβάνει και την υπερατλαντική δύναμη.

Σε κάθε περίπτωση, η Μόσχα επιδιώκει επίμονα να εμφανίζεται ως «διατητής» και όχι ως συμμετέχων στη σύγκρουση της Ανατολικής Ουκρανίας και αντιστρόφως το Κίεβο κάθε φορά ξαναβάζει τη Ρωσία στο «κάδρο», όπως, π.χ., αυτήν τη φορά με τη σύλληψη δέκα Ρώσων αλεξιπτωτιστών επί ουκρανικού εδάφους. Την ίδια ώρα, όμως, η πρόοδος των αυτονομιστών στο πεδίο των μαχών και η χαώδης εκκένωση της Μαριούπολης από όσους θεώρησαν επικείμενη την κατάληψή της από τους αντάρτες καταδεικνύουν ότι οι εξελίξεις ενδεχομένως να προκαταλάβουν τις διπλωματικές ζυμώσεις.

Ιράκ

Με το βλέμμα στον Άσαντ και την Τεχεράνη

Η στροφή των τζιχαντιστών εναντίον των κουρδικών εδαφών του Βορείου Ιράκ υπήρξε το πρώτο σήμα συναγερμού. Το μακάβριο βίντεο του αποκεφαλισμού του δημοσιογράφου Τζέιμς Φόλεϊ υπήρξε κατόπιν ο καταλύτης σε ό,τι αφορά τη μεταστροφή της αμερικανικής κοινής γνώμης. Η «χαλαρότητα» με την οποία η Ουάσινγκτον αντιμετώπισε την προέλαση του «Ισλαμικού Κράτους» κατά τους πρώτους δύο μήνες μετά την κατάληψη της Μοσούλης ανήκει πλέον στο παρελθόν και η κλιμάκωση της αμερικανικής εμπλοκής, τουλάχιστον με τη μορφή αεροπορικών επιδρομών, έχει εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη. Όμως, το εγχείρημα απαιτεί συμμάχους, όπως καταδεικνύει η πίεση προς την ευρωπαϊκή, και δη τη βρετανική, πλευρά για επιχειρησιακή συμμετοχή, πέραν του εξοπλισμού των Κούρδων μαχητών. Παράλληλα, όπως επεσήμαναν από κοινού ο υπουργός Άμυνας των ΗΠΑ, Τσακ Χέιγκελ, και ο επικεφαλής του αμερικανικού Γενικού Επιτελείου, Μάρτιν Ντέμσεϊ, η αντιμετώπιση του «Ισλαμικού Κράτους» δεν θα είναι εφικτή χωρίς επέκταση των αεροπορικών πληγμάτων και, από την άλλη πλευρά, των (de facto καταργηθέντων) συρο-ιρακινών συνόρων, καθώς, άλλωστε, η αιματοχυσία της Συρίας αποτέλεσε το περιβάλλον στο οποίο ρίζωσαν οι τζιχαντιστές.

Ωστόσο, η προοπτική αυτή γεννά το ερώτημα μιας πιθανής συνεργασίας (αν μη τι άλλο στο επίπεδο των πληροφοριών) με το καθεστώς Άσαντ στη Δαμασκό, όπως έχει ήδη προτείνει ο επικεφαλής των βρετανικών ενόπλων δυνάμεων, για να διαψευστεί αμέσως από τους πολιτικούς του προϊσταμένους. Επιπλέον, προκύπτει η ανάγκη κινητοποίησης και χερσαίων δυνάμεων, οι οποίες δεν είναι εύκολο να βρεθούν: ο Ελεύθερος Συριακός Στρατός είναι πλέον πρακτικά ανύπαρκτος, το Ισλαμικό Μέτωπο δεν είναι καλοδεχούμενο, λόγω των σχέσεών του με τη Μουσουλμανική Αδελφότητα, ενώ οι εμπειροπόλεμοι Κούρδοι του

PYD (αδελφής οργάνωσης του PKK στη Συρία) ασφαλώς εμπνέουν ανησυχία στην Άγκυρα.

Ήδη, πάντως, ο ηγέτης των Κούρδων του Ιράκ, Μασούντ Μπαρζανί, γνωστοποίησε ότι η δική του πλευρά έχει δεχτεί οπλισμό από το Ιράν, γεγονός που υπογραμμίζει την ενδυνάμωση της Τεχεράνης, όπως άλλωστε και ο πολιτικός ρόλος τον οποίο έπαιξε διακριτικά προκειμένου ο Νούρι αλ Μάλικι να εγκαταλείψει την εξουσία στη Βαγδάτη, χάριν μιας περισσότερο αντιπροσωπευτικής κυβέρνησης, όπως υποδείκνυαν οι Αμερικανοί...

Γάζα

Η Χαμάς κάνει λόγο για νίκη

«Πήγε σε έναν πόλεμο χάρις στόχους και κατέληξε σε μια τεράστια επιτυχία για τη Χαμάς», δήλωσε για τον πρωθυπουργό του Ισραήλ, Βενιαμίν Νετανιάχου, ο επικεφαλής του μικρού ισραηλινού κεντροαριστερού κόμματος Μερέτς, στην απόχη της ανακοίνωσης της μόνιμης κατάπαυσης του πυρός, που επιτεύχθηκε με αιγυπτιακή μεσολάβηση, στη Λωρίδα της Γάζας.

«Στηρίζουμε πλήρως την εκεχειρία. Αλλά τη θεωρούμε μια ευκαιρία και όχι μια βεβαιότητα», σχολίασε από την πλευρά της η εκπρόσωπος του αμερικανικού υπουργείου Εξωτερικών, Τζεν Ψάκι, υπαινισσόμενη τα ρίσκα που παραμονεύουν. Προφανώς οι δοκιμασίες της Λωρίδας της Γάζας δεν πρόκειται να τελειώσουν σήμερα. Όμως το γεγονός ότι οι κάτοικοί της πανηγύρισαν τη «νίκη» τους, έπειτα από 2.100 νεκρούς και 470.000 εκτοπισμένους, δεν είναι κενός κομπασμός.

Η «επόμενη μέρα» επιφυλάσσει στην παλαιστιανική πλευρά το κέρδος της χαλάρωσης, βάσει των όρων της εκεχειρίας, του αποκλεισμού της Λωρίδας της Γάζας, ενώ η απώλεια 69 Ισραηλινών στρατιωτών κατά τις χερσαίες επιχειρήσεις κατέδειξε το απαγορευτικό κόστος κάθε σεναρίου «ανακατάληψης της περιοχής».

Λιβύη

Επιδρομές αγνώστου πατρότητος

Αν για τους θιασώτες της «μυώδους» παρουσίας των ΗΠΑ στη διεθνή σκηνή η Συρία αποτελεί παράδειγμα μιας κρίσης που κακοφόρμισε λόγω της απροθυμίας Ομπάμα για ανοιχτή εμπλοκή, η Λιβύη αποτελεί αντίθετο παράδειγμα των χρόνιων πληγών που μπορεί να ανοίξει η επεμβατική «αμεριμνησία» της υπερδύναμης και των συμμάχων της. Η πρόσφατη εσπευσμένη απομάκρυνση των ξένων διπλωματικών αντιπροσωπειών από την Τρίπολη, η οποία έχει παραδοθεί στο έλεος αντιμαχόμενων πολιτοφυλακών, υπενθυμίζει ότι η «επόμενη μέρα» της κατάλυσης του καθεστώτος Καντάφι δεν ισοδυναμεί παρά με τη μετατροπή της Λιβύης σε μια «Σομαλία επί της Μεσογείου», χωρίς κρατικές δομές που να μπορούν να επιβάλλουν το μονοπώλιο της βίας.

Το Γενικό Εθνικό Κογκρέσο, όπου κυριαρχούν οι ισλαμιστές, αρνείται να αναγνωρίσει το νεοεκλεγέν Κοινοβούλιο που συνεδριάζει στο Τομπρούκ, ενώ οι μάχες για τον έλεγχο του αεροδρομίου της πρωτεύουσας σηματοδεύτηκαν από... αγνώστου πατρότητος αεροπορικές επιδρομές εναντίον ανταρτών, για τις οποίες οι υποψίες πέφτουν στην Αίγυπτο - πάντα πρόθυμη να επέμβει για τον έλεγχο της πετρελαιοπαραγωγού Κυρηναϊκής.

Σινική θάλασσα

Ένταση στους αιθέρους

Μια «δεύτερη Ουκρανία» γεννιέται στην Άπω Ανατολή, καθώς το διεθνώς αναγνωρισμένο δόγμα της «μίας Κίνας» ενδέχεται να δοκιμαστεί δεινά από οποιαδήποτε κίνηση της Ταϊβάν να ανακηρύξει επισήμως την ανεξαρτητοποίησή της από την ενδοχώρα, γεγονός που θα επιβάλει στο Πεκίνο είτε να αφομοιώσει μια δεινή ήττα είτε να επέμβει, διασχίζοντας τα πιο «ευαίσθητα» θαλάσσια στενά του πλανήτη. Ήδη οι πρόσφατες φοιτητικές διαδηλώσεις εναντίον της κυβέρνησης του Μαγιν Τζέου, η οποία ενθαρρύνει την καλλιέργεια των οικονομικών δεσμών με τη Λαϊκή Δημοκρατία, προϊδεάζουν για το σενάριο μιας «Μαϊντάν α λα ταϊβανικά», η οποία θα ενέτεινε την πίεση προς το Πεκίνο.

Η ένταση, όμως, παίρνει και στρατιωτικά χαρακτηριστικά, μετά την καταγγελία της Ταϊβάν ότι δύο κινεζικά μεταγωγικά αεροσκάφη τύπου Yun-8 παραβίασαν τέσσερις φορές τον εναέριο χώρο της, ενώ πριν από μία εβδομάδα και το αμερικανικό Πεντάγωνο προέβη σε διάβημα για την εμπλοκή κινεζικού μαχητικού με αναγνωριστικό αεροσκάφος των ΗΠΑ στην ίδια περιοχή.

Νιγηρία

Προελαύνει η Μπόκο Χαράμ

«Εξαγωγίμο είδος» μοιάζει το «χαλιφάτο», καθώς, μετά τους τζιχαντιστές του Ιράκ, την ίδρυση «ισλαμικού κράτους» στα εδάφη που ελέγχουν στη Βορειοανατολική Νιγηρία ανακοίνωσαν με βιντεοσκοπημένο μήνυμά τους την Κυριακή και οι ακραίοι ισλαμιστές της Μπόκο Χαράμ. Τους τελευταίους μήνες, η Μπόκο Χαράμ έχει εντείνει τη δράση της, παρά το γεγονός ότι χιλιάδες κυβερνητικοί στρατιώτες έχουν αναπτυχθεί στις περιοχές που πλήττει η δράση της - αν και δεν λείπουν οι αναφορές για ομαδικές λιποταξίες μπροστά στην υπέρτερη ισχύ των ισλαμιστών ανταρτών.

Τα ξημερώματα της Τρίτης η Μπόκο Χαράμ κατέλαβε την πόλη Ασικασίγια, στα σύνορα με το Καμερούν, απειλώντας, μάλιστα, και να διασχίσουν τη μεθόριο. Ο στρατός της Νιγηρίας αποδίδει, διόλου πειστικά, την αναδίπλωσή του σε «κίνηση τακτικής».

Ωστόσο, είναι η δική του αδυναμία να αναμετρηθεί με την ισλαμιστική απειλή, που «γιγαντώνει» την Μπόκο Χαράμ, εν μέσω της διαφθοράς και της πολιτικής ανυποληψίας που διαβρώνει την κυβερνητική εξουσία.

ΠΗΓΗ: <http://www.capital.gr/>

geopolitics.com.gr